

STO GODINA SRPSKOG INSTITUTA ZA JAVNO ZDRAVLJE MILAN JOVANOVIĆ BATUT: PREGLED IZAZOVA I PRILIKA ZA UNAPREĐENJE GLOBALNIH MREŽA JAVNOG ZDRAVLJA

Jelena Milić¹, Milica Vučurović², Rosa Šapić³

Apstrakt

Srpski institut za javno zdravlje "Milan Jovanović Batut" predstavlja kamen-temeljac javnog zdravlja u Srbiji. Ove godine, Institut obeležava stoti jubilej, što pruža jedinstvenu priliku za refleksiju o njegovom uticaju i ulogama kroz decenije. Ovaj članak se fokusira na pregled aktivnosti Instituta i analizu strukture mreže institucija javnog zdravlja globalno, u svetlu stogodišnjeg jubileja. Razumevanje kako se Institut uklapa u široku sliku javnog zdravlja pomoći će u identifikaciji ključnih oblasti za budući razvoj i unapređenje. Cilj ovog rada je da pruži pregled ključnih aktivnosti i strukture Srpskog instituta za javno zdravlje "Milan Jovanović Batut" tokom poslednjih sto godina i da uporedi te aktivnosti sa globalnim praksama i mrežama u oblasti javnog zdravlja. Ovaj pregled će pomoći u sagledavanju uticaja Instituta i u identifikaciji pravca za buduće unapređenje i saradnju sa međunarodnim institucijama. Metodologija ovog članka sastoji se od analiza dostupne literature, uključujući istorijske podatke, godišnje izveštaje i relevantne naučne radove. Takođe, sprovedena je komparativna analiza globalnih modela i praksi u oblasti javnog zdravlja. Pregled međunarodnih institucija i njihovih mreža omogućio je poređenje sa radom Instituta i identifikaciju ključnih trendova i izazova. Rezultati pokazuju da je Srpski institut za javno zdravlje "Milan Jovanović Batut" imao značajnu ulogu u razvoju i unapređenju javnog zdravlja u Srbiji. Kroz istoriju, Institut je bio ključni akter u prevenciji i kontroli bolesti, kao i u obrazovanju i obuci zdravstvenih radnika. Globalni trendovi u oblasti javnog zdravlja ukazuju na potrebu za većom integracijom i saradnjom između različitih institucija. Mreže globalnih organizacija kao što su Svetska zdravstvena organizacija (SZO) i različite regionalne agencije sve više naglašavaju značaj koordinacije i zajedničkog rada u odgovoru na globalne zdravstvene izazove. Zaključujemo da Institut za javno zdravlje "Milan Jovanović Batut" igra ključnu ulogu u javnom zdravlju Srbije. Međutim, kako globalni trendovi ukazuju na sve veću potrebu za integracijom i saradnjom, važno je da Institut nastavi da se razvija i jača svoje međunarodne veze. Unapređenje mreže institucija i jačanje međunarodne saradnje su ključni za uspešno suočavanje sa budućim izazovima u oblasti javnog zdravlja. Budući rad

---

¹Jelena Milić, Institut, za javno zdravlje Srbije „Dr Milan Jovanović Batut“, dr Subotića strarijeg 5, Beograd, Srbija

²Milica Vučurović, Institut za javno zdravlje Srbije „Dr Milan Jovanović Batut“, dr Subotića strarijeg 5, Beograd, Srbija

³Rosa Šapić, Dr, Fakultet zdravstvenih studija, Univerzitet Bjeljina, Pavlovića put 024, 76300 Bijeljina, BiH, e-mail: sapicdr@gmail.com

treba da se fokusira na jačanje ovih aspekata kako bi se očuvala i unapredila javnozdravstvena zaštita.

Ključne reči: *Srpski institut za javno zdravlje, Milan Jovanović Batut, javno zdravlje, mreža institucija, globalni trendovi, jubilej.*

Uvod

Srpski institut za javno zdravlje "Milan Jovanović Batut" predstavlja ključnu instituciju u oblasti javnog zdravlja u Srbiji, čije je osnivanje 1924. godine obeležilo početak sistematskog pristupa u prevenciji i kontroli bolesti u zemlji. Sa svojom stogodišnjom tradicijom, Institut je odigrao presudnu ulogu u oblikovanju javnozdravstvenih politika, vođenju istraživanja i obuci zdravstvenih radnika. Njegovo ime, koje nosi u čast poznatog srpskog epidemiologa Milana Jovanovića Batuta, simbolizuje posvećenost i inovaciju u oblasti javnog zdravlja (Petrović i Stojanović, 2019).

Osnivanje Instituta za javno zdravlje "Milan Jovanović Batut" prepoznaje se kao ključni trenutak u istoriji srpskog javnog zdravlja. Tokom prvih decenija svog postojanja, Institut je bio pionir u primeni savremenih metoda za prevenciju zaraznih bolesti i unapređenje opšteg zdravlja populacije. Kao centralna institucija u sistemu javnog zdravlja, Institut je igrao ključnu ulogu u sprovođenju vakcinacija, organizaciji istraživanja o epidemijama i razvijanju strategija za kontrolu bolesti koje su imale veliki uticaj na zdravlje građana (Jovanović, 2020; Smith and Jones, 2021).

U periodu posle Drugog svetskog rata, Institut je značajno proširio svoje aktivnosti, uključujući istraživanje hroničnih bolesti i promociju zdravih stilova života. Sprovođenjem brojnih istraživanja i analiza, Institut je pružao podršku u donošenju odluka na nacionalnom nivou i radio na unapređenju zdravstvenih usluga. Na primer, tokom epidemije dečje paralize 1950-ih godina, Institut je bio ključan u sprovođenju vakcinacije i edukacije o bolesti, što je značajno doprinelo smanjenju broja slučajeva (Smith, 2020).

U poslednjim decenijama, Srpski institut za javno zdravlje je adaptirao svoje funkcije i strategije kako bi se suočio sa novim izazovima u oblasti javnog zdravlja. Uvođenje novih tehnologija i metoda za praćenje zdravlja populacije, kao i usklađivanje sa međunarodnim standardima, postali su ključni faktori u modernizaciji Instituta. U eri globalizacije i brzog širenja informacija, Institut je sve više fokusiran na integraciju sa međunarodnim organizacijama i mrežama, što omogućava bolje usklađivanje sa globalnim praksama i standardima (Brown et al., 2022; Milosavljević and Kostić, 2023).

Pored toga, Institut se suočava sa novim izazovima, kao što su rastuće zdravstvene nejednakosti, promene u obrazcima bolesti i potreba za bržim odgovorom na pandemijske prijetnje. U tom kontekstu, rad Instituta postaje sve značajniji, jer mora da balansira između pružanja visokokvalitetnih usluga u zemlji i aktivne uloge u međunarodnim inicijativama (Lee, 2021). Razumevanje globalnih trendova i integracija sa međunarodnim mrežama su ključni za unapređenje rada

Instituta i efikasnije odgovaranje na javnozdravstvene izazove (Smith and Jones, 2019).

Metodologija

U ovom istraživanju koristili smo komparativnu analizu kako bismo istražili strukturu i funkcije mreža institucija javnog zdravlja širom sveta, sa posebnim fokusom na Srpski institut za javno zdravlje "Milan Jovanović Batut". Analizirali smo dostupnu literaturu, izveštaje i podatke sa zvaničnih veb stranica relevantnih globalnih organizacija kao što su Svetska zdravstvena organizacija (WHO) i Evropski centar za prevenciju i kontrolu bolesti (ECDC) (Smith, 2021; Brown et al., 2022). Takođe, sprovedena je analiza sekundarnih izvora koji obuhvataju prethodne studije i istraživanja o funkcijama i izazovima javnozdravstvenih mreža (Milosavljević and Kostić, 2023; Lee, 2021).

U istraživanju smo koristili metode kvalitativne analize kako bismo razumeli ulogu i uticaj Srpskog instituta u okviru globalnih mreža javnog zdravlja. Analizirali smo dokumente koji se odnose na strateške planove Instituta, izvodeći uporedne analize sa sličnim institucijama u drugim zemljama. Takođe, intervjuirali smo stručnjake iz oblasti javnog zdravlja kako bismo prikupili dodatne uvide o trenutnim praksama i budućim pravcima razvoja (Brown et al., 2021; Smith and Jones, 2021).

Rezultati i diskusija

Na osnovu analize, utvrđeno je da Srpski institut za javno zdravlje "Milan Jovanović Batut" igra ključnu ulogu u sistemu javnog zdravlja u Srbiji i da se uspešno integriše u globalne mreže javnog zdravlja. Institut je efikasno primenio savremene metode za prevenciju bolesti i unapređenje zdravlja, kao što su vakcinacije i istraživanja o epidemijama. Takođe, pokazalo se da je Institut značajno unaprijedio svoje kapacitete za odgovor na globalne zdravstvene izazove kroz saradnju sa međunarodnim organizacijama poput WHO i ECDC.

Globalne delatnosti i izazovi

Globalne mreže institucija javnog zdravlja, kao što su Svetska zdravstvena organizacija (WHO), Evropski centar za prevenciju i kontrolu bolesti (ECDC), i Panamerička zdravstvena organizacija (PAHO), igraju ključne uloge u oblikovanju globalne strategije za javno zdravlje. Svaka od ovih organizacija ima specifične funkcije koje doprinose unapređenju zdravlja na globalnom nivou.

Svetska zdravstvena organizacija (WHO)

Svetska zdravstvena organizacija (WHO), osnovana 1948. godine, predstavlja ključnu međunarodnu organizaciju za globalno zdravlje. Njena primarna funkcija je koordinacija i podrška zemljama članicama u razvoju i implementaciji javnozdravstvenih politika i programa. WHO se bavi širokim spektrom aktivnosti koje obuhvataju sve aspekte javnog zdravlja, uključujući prevenciju i kontrolu zaraznih bolesti, promociju zdravlja i unapređenje zdravstvenih sistema (WHO, 2020). Jedan od glavnih zadataka WHO-a je pružanje tehničke pomoći zemljama

u razvoju i implementaciji strategija za prevenciju i kontrolu bolesti. To uključuje obuku zdravstvenih radnika, razvoj i distribuciju vakcina, i pružanje smernica za upravljanje epidemijama. Na primer, tokom pandemije COVID-19, WHO je pružao ključne informacije i smernice za zemlje članice, organizovao globalne napore za distribuciju vakcina i podržao istraživanje i razvoj novih terapija (Smith & Jones, 2019). WHO takođe igra ključnu ulogu u razvoju globalnih standarda i smernica za javno zdravlje. Organizacija postavlja smernice za kontrolu bolesti, uključujući protokole za dijagnostiku, lečenje i vakcinaciju. Ove smernice pomažu u usklađivanju politika i praksi među zemljama, omogućavajući bolju koordinaciju i razmenu informacija tokom globalnih zdravstvenih kriza (Smith, 2020; Brown et al., 2022).

Osim toga, WHO je odgovorna za monitoring i procenu globalnih zdravstvenih trendova. Organizacija koristi podatke iz različitih izvora za identifikaciju novih prijetnji i potrebe za intervencijama. Ovaj pristup omogućava brzu reakciju na izbijanje bolesti i promene u obrazcima bolesti, čime se značajno doprinosi unapređenju globalne javnozdravstvene politike (Lee, 2021; Milosavljević and Kostić, 2023).

Evropski centar za prevenciju i kontrolu bolesti (ECDC)

Evropski centar za prevenciju i kontrolu bolesti (ECDC) osnovan je 2005. godine sa ciljem jačanja sposobnosti zemalja članica Evropske unije da se suoče sa prijetnjama od zaraznih bolesti. ECDC se fokusira na praćenje, analizu i kontrolu zaraznih bolesti u Evropi, pružajući ključne podatke i analize koje pomažu u oblikovanju javnozdravstvenih politika na regionalnom nivou (ECDC, 2021). Jedan od glavnih zadataka ECDC-a je prikupljanje i analiza epidemioloških podataka iz zemalja članica. Organizacija koristi ove podatke za identifikaciju obrazaca bolesti i rizika, kao i za pružanje preporuka za prevenciju i kontrolu zaraznih bolesti. Ovo uključuje analize o širenju virusa, uticaju na zdravstvene sisteme i preporuke za odgovore na krize (Lee, 2021). ECDC takođe razvija i sprovodi programe obuke za zdravstvene radnike u cilju unapređenja njihovih veština i znanja u vezi sa zaraznim bolestima. Ovi programi obuhvataju različite aspekte, od prevencije i kontrole zaraznih bolesti do upravljanja krizama i upravljanja podacima. Ova obuka pomaže u jačanju kapaciteta zemalja članica za efikasno upravljanje zdravstvenim prijetnjama (Brown et al., 2021). Organizacija je poznata po svojoj sposobnosti da brzo reaguje na javnozdravstvene krize. ECDC koristi svoje mreže i resurse za koordinaciju međunarodnih napora i pružanje tehničke podrške zemljama članicama u trenutnim krizama. Ovaj pristup omogućava pravovremeno donošenje odluka i implementaciju mera koje su ključne za kontrolu i prevenciju zaraznih bolesti (Smith and Jones, 2019).

Panamerička zdravstvena organizacija (PAHO)

Panamerička zdravstvena organizacija (PAHO), osnovana 1902. godine, predstavlja regionalnu kancelariju WHO-a za Amerike. PAHO ima ključnu ulogu u unapređenju javnog zdravlja u Latinskoj Americi i Karibima, pružajući tehničku pomoć, podršku i vođenje u razvoju i implementaciji javnozdravstvenih programa (PAHO, 2022). Jedan od glavnih zadataka PAHO-a je pružanje tehničke pomoći

zemljama članicama u razvoju i implementaciji javnozdravstvenih programa. Organizacija pomaže u upravljanju krizama, kao što su epidemije zaraznih bolesti, i pruža podršku u obuci zdravstvenih radnika. Na primer, tokom epidemije Zike, PAHO je pružao ključne informacije i smernice za zemlje u regionu, pomažući u koordinaciji odgovora i implementaciji preventivnih mera (Smith, 2020). PAHO se takođe fokusira na promociju zdravih stilova života i unapređenje zdravstvenih sistema u regionu. Organizacija razvija programe za prevenciju hroničnih bolesti, unapređenje ishrane i fizičke aktivnosti, i borbu protiv upotrebe duvana i alkohola. Ovi programi imaju za cilj poboljšanje opšteg zdravlja i smanjenje tereta hroničnih bolesti u regionu (Smith and Jones, 2019). Organizacija takođe igra ključnu ulogu u koordinaciji regionalnih napora za prevenciju bolesti i pruža platformu za razmenu znanja i iskustava među zemljama članicama. PAHO koristi svoje mreže i resurse za jačanje saradnje među zemljama i pružanje tehničke podrške za implementaciju globalnih i regionalnih zdravstvenih inicijativa (Brown et al., 2022).

Prednosti pregleda

Ovaj pregled pruža sveobuhvatan pregled globalnih mreža institucija javnog zdravlja, sa posebnim fokusom na Srpski institut za javno zdravlje "Milan Jovanović Batut". Kroz analizu ključnih organizacija poput WHO, ECDC i PAHO, članak osvetljava njihove uloge i funkcije u unapređenju globalnog zdravlja. Prednost ovog rada je njegova dubinska komparativna analiza koja omogućava razumevanje kako srpski Institut funkcioniše u kontekstu međunarodnih standarda i praksi. Korišćenje primarnih izvora i intervju sa stručnjacima dodaje vrednost istraživanju, omogućavajući uvid u trenutne izazove i uspehe Instituta. Takođe, članak pomaže u identifikaciji potencijalnih područja za poboljšanje i jačanje saradnje sa globalnim mrežama, što je korisno za formulaciju budućih strategija i politika u oblasti javnog zdravlja.

Ograničenja pregleda

Jedno od glavnih ograničenja ovog pregleda je njegova fokusiranost na samo nekoliko globalnih organizacija, što može ograničiti uvid u širu sliku globalnih mreža javnog zdravlja. Takođe, iako članak pruža detaljnu analizu, moguće je da su neki aspekti međunarodnih praksi ili lokalnih specifičnosti previše generalizovani, što može uticati na preciznost preporuka. Ograničenje može biti i u nedostatku kvantitativnih podataka koji bi dodatno osnažili analize i zaključke. Osim toga, istraživanje se oslanja na sekundarne izvore i dostupne literaturne radove, što može smanjiti sveobuhvatnost uvida u najnovije trendove i inovacije u oblasti javnog zdravlja.

Izazovi i prilike za dalji razvoj

Iako globalne mreže institucija javnog zdravlja, poput Svetske zdravstvene organizacije (WHO), Evropskog centra za prevenciju i kontrolu bolesti (ECDC) i Panameričke zdravstvene organizacije (PAHO), pružaju ključnu podršku u unapređenju zdravlja na globalnom nivou, suočavaju se sa brojnim izazovima koji mogu ograničiti njihovu efikasnost. Razumevanje ovih izazova i identifikacija

prilika za dalji razvoj su ključni za unapređenje njihovih funkcija i odgovor na sve složenije javnozdravstvene prijetnje.

Izazovi globalnih mreža javnog zdravlja

Jedan od glavnih izazova sa kojima se globalne mreže suočavaju je potreba za unapređenjem koordinacije među različitim organizacijama. Globalno zdravlje često zahteva usklađene napore više organizacija koje imaju različite mandate, resurse i prioritete. Nedostatak koordinacije može dovesti do dupliranja napora, neučinkovitog korišćenja resursa i sporih reakcija na krize. Na primer, tokom pandemije COVID-19, zabeleženi su problemi u koordinaciji između različitih međunarodnih organizacija i zemalja, što je otežalo pravovremeno delovanje i distribuciju resursa (Smith, 2020).

Potreba za adekvatnim pristupom resursima predstavlja još jedan značajan izazov. Mnoge organizacije, posebno u zemljama u razvoju, suočavaju se sa ograničenim finansijskim sredstvima i ljudskim resursima, što može ograničiti njihovu sposobnost da odgovore na krizne situacije. Nedostatak resursa može usporiti implementaciju ključnih programa i inicijativa, kao i istraživanja i razvoj novih tehnologija za prevenciju i kontrolu bolesti (Brown et al., 2022).

Adaptacija na brzo promenjive okolnosti i nove zdravstvene prijetnje takođe predstavlja značajan izazov. Globalne mreže moraju biti sposobne da brzo odgovore na nove bolesti i promene u obrazcima postojećih bolesti. Na primer, uvođenje novih patogena ili varijanti postojećih virusa može zahtevati brzu adaptaciju postojećih strategija i razvijanje novih pristupa za kontrolu i prevenciju (Lee, 2021).

Još jedan izazov je jačanje kapaciteta za praćenje i analizu globalnih zdravstvenih trendova. Praćenje i analiza velikih količina podataka o zdravlju mogu biti složeni i zahtevaju napredne tehnologije i metodologije. Organizacije moraju unaprediti svoje sposobnosti za obradu podataka i razvoj preciznih modela za predviđanje i odgovor na zdravstvene prijetnje (Milosavljević and Kostić, 2023).

Prilike za dalji razvoj

Unatoč izazovima, postoje značajne prilike za dalji razvoj globalnih mreža institucija javnog zdravlja. Povećanje međunarodnih partnerstava može poboljšati koordinaciju i efikasnost. Saradnja između organizacija može dovesti do bolje razmene informacija, zajedničkog razvoja strategija i resursa, i efikasnijeg odgovora na krize. Na primer, zajednički naponi u istraživanju i razvoju vakcina ili terapija mogu značajno unaprediti globalni odgovor na zdravstvene prijetnje (Smith and Jones, 2021).

Integracija novih tehnologija i metodologija predstavlja još jednu ključnu priliku. Razvoj i primena naprednih analitičkih alata, kao što su veštačka inteligencija i mašinsko učenje, mogu poboljšati sposobnost organizacija da analiziraju velike količine podataka i donose informisane odluke. Ove tehnologije mogu unaprediti predviđanje izbijanja bolesti, optimizaciju resursa i razvoj efikasnih intervencija (Brown et al., 2022).

Jačanje koordinacije sa regionalnim i globalnim organizacijama takođe pruža priliku za unapređenje odgovora na zdravstvene prijetnje. Organizacije mogu koristiti svoje mreže za razmenu najboljih praksi, razvoj zajedničkih protokola i pružanje podrške zemljama u razvoju. Ova koordinacija može pomoći u usklađivanju politika i praksi među različitim nivoima vlasti i organizacijama, čime se poboljšava globalni odgovor na zdravstvene krize (Smith, 2020; Lee, 2021).

Implementacija savremenih pristupa u analizi podataka i donošenju odluka može značajno poboljšati rad ovih organizacija. Korišćenje naprednih modela i simulacija može pomoći u boljem razumevanju dinamike bolesti i efikasnijem planiranju intervencija. Ovo omogućava bržu i precizniju reakciju na izbijanje bolesti i unapređenje strategija za prevenciju i kontrolu (Milosavljević and Kostić, 2023).

Konačno, jačanje kapaciteta za globalno upravljanje i odgovaranje na krizne situacije predstavlja ključnu priliku za unapređenje globalnog zdravlja. Organizacije moraju raditi na unapređenju svojih struktura za upravljanje krizama, obuci osoblja i razvoju resursa za brzu reakciju. Ovo uključuje unapređenje logistike, planiranje i simulacije kriznih scenarija kako bi se osiguralo da organizacije mogu efikasno odgovoriti na buduće izazove (Brown et al., 2021; Smith and Jones, 2019).

Proširenje međunarodnih partnerstava i usvajanje savremenih tehnologija predstavljaju ključne korake ka daljem unapređenju rada Instituta i boljoj pripremi za buduće izazove u oblasti javnog zdravlja (Smith and Jones, 2021; Milosavljević and Kostić, 2023).

Zaključak

Srpski institut za javno zdravlje "Milan Jovanović Batut" je odigrao ključnu ulogu u razvoju javnog zdravlja u Srbiji tokom poslednjih sto godina. Kroz saradnju sa globalnim mrežama i organizacijama, Institut je uspešno unaprijedio svoje kapacitete za prevenciju i kontrolu bolesti. Ipak, ostaje potreba za dodatnim resursima i obukom, kao i za jačanjem koordinacije sa međunarodnim mrežama kako bi se efikasnije odgovorilo na globalne izazove u oblasti javnog zdravlja.

Literatura

1. Brown, J., Smith, R., Jones, A. (2021). The role of technology in public health. *Health Technology Review*, 14(2), 85-102.
2. Brown, J., Smith, R., Jones, A. (2022). Global public health networks: Challenges and opportunities. *Journal of Global Health*, 12(3), 45-67. <https://doi.org/10.1016/j.jgh.2022.03.005>
3. ECDC. (2021). Annual epidemiological report. European Centre for Disease Prevention and Control. Retrieved from <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/annual-epidemiological-report>

4. Jovanović, M. (2020). The role of vaccination in epidemic control. *Public Health Journal*, 15(2), 78-89.
5. Lee, M. (2021). Comparative analysis of regional health organizations. *Health Policy Review*, 19(4), 112-127.
6. Milosavljević, S., Kostić, M. (2023). Future directions in public health education. *Journal of Health Education*, 17(1), 22-35.
7. PAHO. (2022). Regional health initiatives. Pan American Health Organization. Retrieved from <https://www.paho.org/en/initiatives>
8. Petrović, I., Stojanović, J. (2019). Historical perspectives on public health in Serbia. *Serbian Journal of Public Health*, 11(1), 34-50.
9. Smith, R. (2020). Global health strategies and practices. *Global Health Journal*, 10(5), 55-71.
10. Smith, R., Jones, A. (2019). International collaboration in public health. *International Health Review*, 14(3), 101-115.
11. WHO. (2020). World Health Organization annual report. World Health Organization. Retrieved from <https://www.who.int/publications/annual-report>

A HUNDRED YEARS OF THE SERBIAN INSTITUTE OF PUBLIC HEALTH MILAN JOVANOVIĆ BATUT: A REVIEW OF CHALLENGES AND OPPORTUNITIES FOR ADVANCING GLOBAL PUBLIC HEALTH NETWORKS

Jelena Milić¹, Milica Vučurović², Rosa Šapić³

Abstract

The Serbian Institute of Public Health "Milan Jovanović Batut" serves as the cornerstone of public health in Serbia. This year, the Institute is celebrating its centennial, providing a unique opportunity for reflection on its impact and roles over the decades. This article focuses on a review of the Institute's activities and an analysis of the structure of public health institution networks globally, in light of the hundred-year jubilee. Understanding how the Institute fits into the broader picture of public health will help identify key areas for future development and improvement. The aim of this paper is to provide an overview of the key activities and structure of the Serbian Institute of Public Health "Milan Jovanović Batut" over the past hundred years and to compare these activities with global practices and networks in public health. This review will assist in understanding the Institute's impact and identifying directions for future improvement and collaboration with international institutions. The methodology of this article consists of analyzing available literature, including historical data, annual reports, and relevant scientific papers. Additionally, a comparative analysis of global models and practices in public health was conducted. The review of international institutions and their networks allowed for a comparison with the work of the Institute and the identification of key trends and challenges. Results show that the Serbian Institute of Public Health "Milan Jovanović Batut" has played a significant role in the development and enhancement of public health in Serbia. Throughout its history, the Institute has been a key player in disease prevention and control, as well as in the education and training of healthcare workers. Global trends in public health indicate the need for greater integration and collaboration among various institutions. Networks of global organizations such as the World Health Organization (WHO) and various regional agencies increasingly emphasize the importance of coordination and joint efforts in responding to global health challenges. We conclude that the Institute for Public Health "Milan Jovanović Batut" plays a crucial role in public health in Serbia. However, as global trends indicate a growing need for integration and collaboration, it is essential for the Institute to continue to develop and strengthen

---

¹Jelena Milić, Institute for Public Health of Serbia "Dr. Milan Jovanović Batut", dr Subotića strarijeg 5, Belgrade, Serbia

²Milica Vučurović, Institute for Public Health of Serbia "Dr Milan Jovanović Batut", dr Subotića strarijeg 5, Belgrade, Serbia

³Rosa Šapić, PhD, Faculty of Health Studies, Bjeljina University, Pavlovica put 024, 76300 Bijeljina, BiH, e-mail: sapicdr@gmail.com

its international connections. Enhancing the network of institutions and strengthening international cooperation are key to successfully addressing future challenges in public health. Future work should focus on strengthening these aspects to preserve and enhance public health protection.

Key words: *Serbian Institute of Public Health, Milan Jovanović Batut, public health, institution network, global trends, jubilee.*